

LO/BP2

Verzameling No 378

20 II-1
Het Gort

LO.werk. Oorlog 1940-1945.

"Ik weiger langer met U mee te doen en ik wens niet langer loyaal te zijn tegenover den bezetter". "Ik zoek mijn eigen weg". ---
"Ga dan je eigen weg, doch wees voorzichtig"...

Deze woorden werden gesproken op een bijeenkomst van mensen uit Huizen met één van het Driemanschap van de Ned. Unie. Wij schreven December 1940. Toen werd het LO.werk begonnen.

Jij zorgt er voor, dat het op plaats van bestemming komt, ik zal zorgen, dat het er komt". Zo sprak mijn vriend "De Wig", waarmee de eerste geldelijke bron begon te vloeien. Deze bron is blijven vloeien, zolang het geld nodig was en waarde had. Wij waren begonnen. Eerst geen gegadigden, doch niet lang daarna: Jodenvervolging, Stakin Februari 1941 - Slachtoffers en onderduikers, het waren de eerste, die wij te verwerken kregen. Het bonnen vraagstuk kwam naar voren. Onze vriend Hendrik had een leidende functie op het plaatselijk Districtbureau. Hij hielp. Wij waren nog nette mensen. Schilnamen hadden wij nog niet. Helaas niet lang meer, want al gauw werd ons om raad gevraagd. Toen verloren wij P.B.'s. Weer kwam er een taak en ook een medewerker bij, onze vriend Arie, Chem. Drs. wiens vakkennis bij het bewerken van P.B.'s buitengewoon goed van pas kwam. Bevel tot arrestatie van verschillende burgers en opsparing van hen volgde. De politie werd toen nog ingeschakeld.

Arie de Waal. Hij was de jonge agent van politie, waaraan vele hier in Huizen, zo niet hun leven, dan toch minstens hun vrijheid te danken hebben. Dag en nacht heeft hij voor ons klaargestaan. Helaas eind September 1944 is hij door den vijand, na langdurig verhoor en mishandeling, waarbij hij niets heeft losgelaten, als een hond neergeschoten.

Arie en Jan, willen jullie een paar foto's maken van enkele Jodenmensen voor P.B.'s?

"Accoord" en zes Joodse mensen werden meteen behandeld en de volgende dag de afdrucken afgeleverd. Het waren duikelingen bij Leus, het door gangshuis voor Joden.

Alarm. In Amsterdam waren twee Joden van dezelfde familie die bij Leus in huis waren, gearresteerd. Ze hadden gesproken. Weg dus met alles. Het gelukte, maar Leus werd gearresteerd door de S.D. en in het politiebureau ter plaatse ingesloten. Een sein van de politie: "Ga onmiddellijk bij Leus huiszoeking doen en verwijder de bezwarende papieren, want de S.D. komt daar straks. Alzo geschiedde. De S.D. kwam, doch vond niets. Leus kwam die avond vrij, doch met de opdracht binnen twee maal 24 uur de gezochte mensen aan te brengen, of zich zelve te melden. 't Was niet het beste soort Joden wat wij dit keer beschermden. Wij wisten, dat zij bij eventuele arrestatie, wederom diverse niet-Joden zouden verraden. Wat moesten we doen. Hun uitleveren aan de meffen? Neen, dan beter zelf die mensen vernietigen, of ze zodanig opbergen, dat verder gevaar uitgesloten was. En hiertoe werd besloten en het lukte ook. Leus moest zich echter melden. Dat deed ze ook en hoe ze het leverde, na drie dagen stond ze weer voor ons en het drama was voorbij. Wij dachten zo, doch enkele weken later weer een overval bij haar. Men zocht een communist en die Joden, want men had adressen, die vrij juist waren. Doch Leus leidde ze om de tuin en wist te waarschuwen, met als gevolg, dat wederom de S.D. misgreep. Ze hadden moeten weten, dat zij die gezocht werden, toen de S.D. daar in huis op een bank zaten, hun in hun kuitzen hadden kunnen bijten.

Iemand uit Blaricum kwam bij me: "Wilt U plaatselijk vertegenwoordiger van het N.S.F. worden?" en toen volgde een algehele uitleg daarover. Ik weigerde, want ik voelde er niet voor, te werken in dergelijk ver-